

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

לז. תורה אור השלם

1. שם בנימין צעיר רום שרי יהודה רגמתי שרי זבולן שרי נפתלי
2. לבנימין אמר יד יי ישכן לבטח עליו חפץ עליו כל היום ובין כתפיו שכן דברים לג יב
3. הבבני בבחש אפרים ובמקדח בית ישראל ויהודה עד רד עם אל ועם קדושים נאמן הושע יב א
4. הושיעני אלהים בי כאו מים עד נפש תהלים סט ב
5. אל תשפטני שבלת מים ואל תבלעני מצולה ואל תאטר עלי באר תהלים סט טו
6. ויאמר יי אל משה מה תצטק אלי דבר אל בני ישראל וחסעו שמות יד טו
7. ויהי יהודה לקדשו ישכאל ממשלותיו תהלים קיד ב
8. אלה יעמדו לפרך את הקים על הר גריזים בעברכם את הידן שמעון ולוי ויהודה ויששכר ויוסף ובנימין דברים כו יב
9. ונתת על המערכת לבנה וזה ויהיה ללחם לאוהבה אשה לוי ויקרא כד ז
10. ושמע שם את ארון העדות וסבת על הארץ את הפרכת: שמות מג

והיו שרי יהודה רגמתי רומיין אותן. כך שניה צרייתא צמליתין משל למה הדבר דומה למלך אשר רוס שהיו לו שני צנים אחד גדול ואחד קטן אמר לקטן העמדיני עם הנך החמה אמר לגדול העמדיני בג' שעות זא הקטן להעמידו עם הנך החמה ולא הניחו גדול אמר לו לא אמר לי אלא עד ג' שעות והקטן אמר לא אמר לי אלא עד הנך החמה מתוך שהיו עומדים להוצין ננער אביהן אמר להן בניי מכל מקום שניכם לא כיוונתם אלא לכבדי אף אני לא אקפח את שכרם מה שזר נטלו שצטו של צנימין שירד מחילה לים ששרתה שכינה צחלקו שנאמר וכו' ומה שזר נטלו שצטו של יהודה וזה למלכות שנאמר שרי יהודה רגמתי אין רגמתי אלא מלכות שנאמר צאדין אמר בלשון ובלשון לגדול ארגונוא (דמאל ה):

א' אפשר לומר לוי לטמא וכו'. ירושלמי ר"ש אומר שמעון ולוי מה שמעון כולו למעלה אף לוי כולו למעלה מה אני מקיים הדין תנייה נגד הכהנים והלויים כדאמר ר' יהושע צן לוי צעשירי וארבעה מקומות הכהנים נקרא לוי זה אחד מהן והכהנים הלויים צני דקוק (יגמות פו):

ב' א' אפשר לומר לוי למעלה שבוך רבי אומר וכו'. האי דלא מייתי מתניתין בפרק שמי הלחם (מנחות לו) אבא שאול אומר שם היו נותנין ציזי לזונה של לחם הפנים ואפסחיים ריוח צאמנע קאי שהיו נותנין ציזי לזונה של לחם הפנים אמרו לו והלא כבר נאמר ונתת על המערכת לזונה וזה אמר להם והלא כבר נאמר ועליו מטה מנשה יש לומר משום דצרייתא מפרש צהדיא על צמון ונראה אפי' רבי מאיר ור' יהודה דפליגי התם אבא שאול ואמרי על ממש והכי משמע נמי בהקומץ רבה (שם ס) כל היכא דאיכא למימר על ממש דאמרי' ע' על ממש צדעי שם רבי יצחק איזריה ססדן ציזי מערכה מהו אליצא דמאן דאמר על ממש לא חיבשי נך דעל העלים כחיו ע' ומ'תן הכא כולי עלמא מודו דעל צמון ולא אמרי' המצרכין על הר גריזים ממש והמקללים על הר עיזל דאמרינן צירושלמי יכול אלו שצבר גריזים היו אומרים צרכות ואלו שצבר עיזל הצרכות והקללות אלו ואלו היו אומרים צרכות ואלו שצבר עיזל היו עונין אחר הקללות אמר ת"ל ונתת על המערכת לזונה וכו' ופולגתא דרבי יוחנן וריש לקיש דפליגי בפרק המודה (שם דף ע"ה) השוחט את המודה לפניו ולחמה חוץ לחומה וכן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף כ"ג) השוחט הפסח על החמץ לא שייכא להכא ונראה לר"י דרבי מודה נמי דכל על לכתמלה ולחמה על ממש ושאינה הכא דגזירת הכתוב היא וכדפרישית וצדיעצד מכשר על צמון דומיא דהאיא דפרק שמי הלחם (מנחות דף כ"ג) דאם סידר מערכת לחם הפנים שחם של שבע שבע ע' [אמר רבי] רואין את העליונות כאלו אינן ע' והא' צעינן ונתת על המערכת לזונה מאי על צמון ורבי לטעמיה דאמר על צמון וגבי ציזי לזונה טעמא נמי כיון דמשמע על צמון אמרינן דהאי על נמי לכתמילה צמון קאמר חדא שלא יפירם הלחם ועוד ע' דכי יאיצ' צמון ע' [הוין] דרך כבוד טפי לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא דאמרינן בכל המנחות צאות מזה (שם ס"ג) גבי כבשי עזרת דכתיב והניף הכהן אותם על לחם הציבורים יכול יניח כבשים על גבי לחם תלמוד לומר על שני כבשים אי על שני כבשים ויניף ויניף אמר רבי לפני מלך צ"ו אין עושין [כן] לפני ממה"ה עושין כן אלא מניח זה בצד זה ומניף והא' צעינן על אמר רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא רבי לטעמיה דמתיא וכו':

אושפיון לגבורה. שצית קדשי הקדשים צנוי צחלקו: **צנחש אפרים.** שיראו לסמון עליו וכחשו צאמנומם: **רד עם אל ירד צים על שצטח בהקצ"ה: ישראל ממשלוטיו.** דיהודה שנתקדש למשול צהן: **שכבר נאמר לוי למעלה.** משה כתב צמורה אלה יעמדו לצדך וגו' שמעון לוי ויהודה: **שכבר נאמר לוי למטה.** בספר יהושע (ח) כדכתיב וכל ישראל חזקו עומדים מזה ומזה לארון נגד הכהנים והלויים אלמא כהנים ולויים למטה היו: **הראוי לשרת.** לשאת את הארון דהיינו מנן שלשים ועד צן חמשים: **למטה.** אלל הארון: **אלו ואלו.** ישראל ולוי למטה היו כדכתיב בספר יהושע: **על הר גריזים ועל הר עיזל.** שכתב משה צמורה על צמון כדמפרש ואולי: **על צמון.** שהיה מושבי שני ציזי לזונה צין שני הסדירים: **וספות על הארון.** על כרחק לאו על ממש דהאי מחילה הואי פרוכת ולא היה סכך: **צרוך צלל צרוך צפרט.** כל הצרכות והקללות אמרנו צהר גריזים וזהר עיזל צלל ופרט צרוך אשר יקום את דברי המורה וזאת ארור אשר לא יקום הרי צלל וכל זאת ואחת צפרט צרוך וארור צרוך אשר לא יעשה פסל ומסכה ארור אשר יעשה פסל ומסכה וכן כולן: **ללמוד וללמד לשמור ולעשות.** כל המצוות כולן טעונות ארבעה אלה ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם וכתבי ולמדתם אותם את צנינים וגו' הרי כחן ארבע מצוות לכל מצוה ועל ארבעתן נמסרו ארור וצרוך צלל ופרט צרוך אשר ילמדו ארור אשר לא ילמדו וכן ללמד וכן לשמור וכן לעשות צלל אחד ארבע צרימות צריט לצרוך צלל צריט לצרוך צפרט צריט לצרוך צלל צריט לצרוך צפרט (מכאן הפירוש שייך ל"ע) **ארבע וארבע.** ארבע צרימות ללמוד וארבע ללמד הרי שמה שמה ושמנה. הא איכא עוד שמה לשמור ולעשות: **וכן צניני.** כשנאמר כל המצוות למשה נתנו כולן צארו וצרוך צלל ופרט: **וכן צערכוס מואב.** כשנאמר לישראל כדכתיב (דברים א) בעבר הירדן צאך מואב הואיל משה וגו': **שנאמר אלה דברי הצריט וגו'.** צהר קללות וצרכות כתיב מלכד הצריט וגו' אלמא צריט ערבות מואב צרכות וקללות כך צריט צמורב. דהר גריזים ודהר עיזל לא איצטרין לאחוי קרא דעלה קאי וזה איירי. ושמרתם את דברי הצריט וזהו הכא:

וענו כל העם ואמרו אמר אלו ואלו היו עונין אחר הצרכות והקללות אמר הא כיצד נשעה שהיו אומרים צרכות היו עונין אחר ופולגתא דרבי יוחנן וריש לקיש דפליגי בפרק המודה (שם דף ע"ה) השוחט את המודה לפניו ולחמה חוץ לחומה וכן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף כ"ג) השוחט הפסח על החמץ לא שייכא להכא ונראה לר"י דרבי מודה נמי דכל על לכתמלה ולחמה על ממש ושאינה הכא דגזירת הכתוב היא וכדפרישית וצדיעצד מכשר על צמון דומיא דהאיא דפרק שמי הלחם (מנחות דף כ"ג) דאם סידר מערכת לחם הפנים שחם של שבע שבע ע' [אמר רבי] רואין את העליונות כאלו אינן ע' והא' צעינן ונתת על המערכת לזונה מאי על צמון ורבי לטעמיה דאמר על צמון וגבי ציזי לזונה טעמא נמי כיון דמשמע על צמון אמרינן דהאי על נמי לכתמילה צמון קאמר חדא שלא יפירם הלחם ועוד ע' דכי יאיצ' צמון ע' [הוין] דרך כבוד טפי לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא דאמרינן בכל המנחות צאות מזה (שם ס"ג) גבי כבשי עזרת דכתיב והניף הכהן אותם על לחם הציבורים יכול יניח כבשים על גבי לחם תלמוד לומר על שני כבשים אי על שני כבשים ויניף ויניף אמר רבי לפני מלך צ"ו אין עושין [כן] לפני ממה"ה עושין כן אלא מניח זה בצד זה ומניף והא' צעינן על אמר רב חסדא לרב המנונא ואמרי לה רב המנונא לרב חסדא רבי לטעמיה דמתיא וכו':